

LESSONS IN TORAH OR

PRECIOUS TEACHINGS THAT AWAKEN THE HEART
TO DIVINE SERVICE FROM THE HOLY MASTER
♪ RABBI SHNEUR ZALMAN OF LIADI ♪
TRANSLATED AND EXPLAINED

תורת אורים

חנוכה

הבור המתחיל

ענין חנוכה

“Lessons from the Menorah”

www.LEARN CHASSIDUS.com

In collaboration with:

www.ChassidutBehirah.com

ב"ה

Torah Or

תורת אור

דברו המתחילה

ענין חנוכה¹

פרק'ת מקץ- חנוכה דף לב, ב - לב, ד

“Lessons from the Menorah”

(א) (Part 1)

ענין חנוכה: A lesson from Chanuka:

הנה קבעו הנס בנרות, מה שאין כן
בשאר נסים:

We need to understand the following: Why did the Sages establish to commemorate the miracle of Chanuka through lighting the lamps of a Menorah? This is not how other miracles are commemorated:

בפסח, ביציאת מצרים - "תאכלו מצות" (בא יב, יח); בפורים - "ימני משתה ושמחה" (אסתר ט, כב) - בנגד הגלות שהייתה גם כן גופני:

On Pesach, when we celebrate the miracle of leaving Egypt, it is through “eating matzos” (Shemos 12:18), when we celebrate the miracle of Purim it is through “days of feasting and

¹ (ראה לעיל דברו המתחילה “בב”ה בכסלו” [וישם: שערו אורה בתחלהו. אור התורה בתחלהו]. - הערת בבוד קדושת ארמו”ר. נאמר שבת פ'רשות מקץ, חנוכה, ל' בכסלו, ראש חידש טבת תק"ס - הנחת המהרי”ל. נוסח אחר, הנחת בבוד קדושת ארמו”ר האמצעי ומתחיל “כינר מצוה” - נרפס בספר המאמרים אתהך ליאו נא עמוד סג. ועם הגהות - אור התורה חנוכה (בראשית בפרק ז) עמוד תחט, באליה. נ”ר בפרק א עמוד תקעו).

rejoicing” (Ester 9:22), these physical forms commemorating the miracle **correspond to the fact that the exile** which we were miraculously saved from **was also a physical exile**:

במצרים – “בָּחָמָר וּבָלְבָנִים” (שמות א, יד); וּבִימֵי הָמָן – בְּקַשׁ “לְהַשְׁמִיד כָּי שָׁלַלְמָלְכָיו” (אֲשֶׁר ג, יג).

In Egypt we were physically enslaved with “mortar and bricks” (Shemos 1:14), in the time of Haman he sought physically “to destroy all the Jews on one day, and take their property as spoils” (Ester 3:13).

מה שָׁאֵין בָּן בְּחַנוּכָה², שָׁהֵיו יִשְׂרָאֵל
שָׁרוּוּם עַל אֶרְמָתָם וְלֹא גָּלוּ מִאֶרְצָם,
- רק גָּלוּת הַתּוֹרָה³.

This is not the case with the story of Chanuka, when the Jewish People were still living on their own land and were not even exiled from their land, and were certainly not enslaved or threatened to physical destruction G-d forbid; **rather the exile was a spiritual exile of the Torah**,

לְהַשְׁבִּיכָם תּוֹרַתְךָ, וְלַהֲעַבֵּרִים חֹקֶךָ
רָצֹן⁴,

like we say in the additional prayers for Chanuka: “**They wanted to cause us to forget Your Torah, and to cause us to transgress the precepts of Your Will.**”

לְפִיכָר קָבֻעוּ בְּנִירּוֹת, עַל שֵׁם הַפִּסּוֹק
(משלי י, כה): “כִּי נֹר מְצֻוָה וְתוֹרָה אָוֶר,
וְדָרָר חִיָּם תּוֹכְחוֹת מֹסֵר”.

Therefore, the Sages established to commemorate this spiritual salvation through lighting lamps of a Menorah, based on what it says in the verse (Mishlei 6:23): “**For a mitzvah is a lamp, the Torah is light, and the path of**

² [בָּבּוּר 167 נוֹסֶף: נְגַלְתִּי].

³ [בָּבּוּר 167 נוֹסֶף: פָּרָצָה].

life is achieved through constructive criticism.”

ולְהַבִּין עַנְנֵן פָּסָוק זה.

ונִגְמַן, סִיפָּא דָקָר אֶכְתִּיב: “וְדַרְרֵךְ חַיִם
נָעוּ”, אָזִיר בַּיאוֹר אַיִלָה “דַרְרֵךְ חַיִם”
הוּא מִלְבָד הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הַאֲמֹרָה
לְמַעַלָה בְּפָסָוק?

We need to understand the meaning of this verse.

In addition, we need to explain the meaning of the end of the verse that is written “and the path of life is achieved through constructive criticism”: which possible “path of life” could there be besides for the Torah and mitzvos mentioned earlier in the verse?⁴

וְהַעֲנֵן, כִּי מַה שֶּׁהַמְשִׁיל הַמִּצְוָה לִנְרָא
וְהַתּוֹרָה לְאוֹרָה, הוּא מַוְּנֵן:

שְׁבַמּוֹ שַׁהְנֵר נִקְרָא עַל שֵׁם הַשְּׁמָן,
כְּלֹשׁוֹן רֹא"ל: “נֵר שֶׁל שְׁמָן”, “נֵר שֶׁל
שְׁעָועָה”,

The idea is: The fact that the verse compares a mitzvah to a lamp and the Torah to light will be understood as follows:

We will bring an analogy for this from the following: A lamp or candle is referred to by the oil (or wax) that it burns, like our Sages refer to them as a “oil lamp” or a “wax candle”.

הַנֵּה אָפַל עַל פִּי שְׁהַשְּׁמָן אֵין בָו אֹור
מִצְדָע אַצְמוֹן, וְאַדְרָבָה הוּא מִכְבָּה אֶת
אוֹר הַנוּפֵל לְחֹטֹכוֹ, מִכְלָמָקָם, מִמְנָנוּ

This is for the following reason: Even though the oil (or wax) itself doesn’t directly produce fire or light, in fact if fire falls

⁴ For an answer to this question, see Kuntres Eitz HaChaim chapter 3 and onwards, where the Rebbe Rashab explains this “path of Life” to refer to the Inner Dimension of the Torah, i.e., Chassidus, that is from the Tree of Life that enlivens all the learning of the Revealed Dimension of the Torah (Gemara etc.) and the fulfillment of the mitzvos.

⁵ (וְשִׁיר בְּמִיחָד לִנְרָא חֲנוֹנָה – רְאֵה פִירּוֹשׁ רֹשֶׁי דְבָרָה הַמְתִחְלֵל “בְּנִים” שְׁבַת כָּב, ב: “פִי נֵר מַעֲזָה
וְתּוֹרָה אֹור – עַל יְדֵי נֵר מִצְוָה דְשַׁבְתָּה וְחֲנוֹנָה בָּא אוֹר דְתּוֹרָה.” – מִכְתָּב קְבּוֹד קְדוּשָׁת אַרְנוֹמָר ק”ב
בְּסָלָו תְּשִׁמְמָה).

⁶ (דָמָאי א, ג. שְׁבַת מוֹ, א. וְעַד).

וְעַל יְדָוָנֶשֶׁךָ לְהַב שְׁלַחְבָת הָאָרוֹן
הַנְאָחוֹן בְּפִתְיָה בְּמַעַט שְׁמָן הַנְמָשָׁר
אַחֲרַ הַפִּתְיָה,

שְׁהָרִי בְּכָלּוֹת הַשְּׁמָן נִכְבֶּה הָאָרוֹן;

כִּכְבָה מִמְשָׁךְ הִיא הַמְצֻוָה, הַגָּמֶשׁ שֶׁהָוָא
רְצֻוֹן הַמֶּלֶךְ, בְּלִי שׁוֹם טָעֵם וְדַעַת,
וְאֵין בָּה שׁוֹם הַשְׁגָה, מִכֶּל מִקּוֹם
מִפְנָה וְעַל יְדָה נִמְשָׁר וּנְתַגְלָה אָרוֹן
הַחֲכָמָה זוֹ תּוֹרָה שְׁבָעַל-פָה
דְּאָוְרִיתָא מִחְכָמָה נִפְקַת⁷,

וְהַחֲכָמָה וְהַבְנָה בְּתוֹרָה שְׁבָעַל-פָה
הָוָא רָק לְהַבֵּין וְלְהַשְׁגִגּוֹן פִּירּוֹשׁ וְטַעַם
הַמְצֻוֹת, בְּלֹ מִסְכַת לְפִי עֲנֵינָה.

into oil it becomes extinguished, nonetheless specifically from this oil is the flame of fire drawn forth which is held onto the wick through the small amount of oil that is drawn into the wick;

We also see that the main source of the fire is the oil, since when the oil runs out the fire is automatically extinguished.

This is literally similar to the idea of a mitzvah: Even though it is the “Will of the King (Hashem)”, which is beyond any reason or knowledge, and it is not possible to grasp it at all, nonetheless specifically from it and through it there is drawn forth the Light of Wisdom of the Oral Torah, regarding which it says that “the Torah comes forth from Wisdom” (Zohar II 121a).

This Wisdom and understanding of the Oral Torah is only to understand and grasp the explanation and reason for the laws of the mitzvos, each Masechta (Tractate) explaining according to its topic (of which mitzvos to explain).

To summarize: Just like the main component of a lamp is specifically the oil, even the oil itself doesn’t directly produce fire or light, but the entire light and fire of the lamp is drawn forth from that oil through the wick.

So too, even though the mitzvos themselves are not directly understandable, but the entire wisdom and knowledge of the Oral Torah

⁷ זוהר חלק ב משפטים קכא, א.

derives from explaining how to fulfill the mitzvos properly, thus all the “spiritual” light and fire of the Gemara and other parts of the Oral Torah all derive essentially from the mitzvos themselves.

וּבְיאוֹר עֲנֵנִין זוּ הַדָּרֶךְ פָּרֶט בְּעַבּוּדַת הָה:

הַנֵּה בְּתִיב (שְׁמוֹת ל, זִיח): “בְּבֹקֶר
בְּבֹקֶר בְּהַטִּיבוֹ אֶת הַנְּרוֹת קְטִירָה⁸...
וּבְהַעֲלוֹת אַהֲרֹן אֶת הַנְּרוֹת בֵּין
הָעָרְבִּים יְקִטְירָה.”

To explain this concept further specifically in the service of Hashem during prayer:

It is written: “Every morning when he (the Cohen) will **הַטִּיבוֹ** ‘improve by lighting up’ the lamps of the Menorah he should **burn the Ketores** (incense), and when Ahraon will ‘**הַעֲלוֹת** ‘bring up the fire of the lamps’ of the Menorah in the afternoon he should again **burn the Ketores**.”

(Shemos 30:7-8)

In the Beis Hamikdash the Menorah was lit twice, in the morning and in the afternoon. The time of lighting the Menorah corresponded to the time of performing a different service, the offering of the Ketores-Incense, which was also performed once in the morning and once in the afternoon.

ולהבין למה גבי בבוקר בתיב
“בְּהַטִּיבוֹ” ובבין הָעָרְבִּים -
“בְּהַעֲלוֹת?”

We need to understand: Why is it that regarding lighting the Menorah in the morning it is written he will **הַטִּיבוֹ** ‘improve by lighting up’ the Menorah, whereas regarding the lighting the Menorah in the afternoon it is written he will **הַעֲלוֹת** ‘bring up the fire of the lamps?’

To explain this, we will describe the comparison of the Jewish People to the Menorah:

הַנֵּה פְּנַסְתִּין יִשְׂרָאֵל, מָקוֹר נְשָׂמוֹת
יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת בְּשֵׁם מְנוֹרָה;

Now, the level of the inner dimension of Malchus of Atzilus, which is called “Knesses

Yisrael-the Gathering of Yisrael since it is the source of the souls of the Jewish People, is referred to as a “Menorah” in the prophecy of Zecharia (4:1-6), which is the Haftorah for Shabbos Chanuka.

Since the level which is the source of the Jewish souls is compared to the Menorah, we learn out that the entire Jewish People here below in this physical world are also compared to the Menorah.

The maamar will bring two examples of how the Jewish People are similar to the Menorah in the Beis Hamikdash:

וְהִיא "מְקַשָּׁה" - שֶׁבֶל יִשְׂרָאֵל הַם
בָּאַחֲרוֹת;

וְהִיא מִתְחַלֵּקְתָּ לְשָׁבָעָה נְרוֹת,

כִּי דָרְךְ פְּרַט יְשֻׁשִׁים רַבּוֹא נְצֻוֹת
כָּלְלִים, שֶׁבֶל נִיצְׁוֹן מִתְחַלֵּק לְשָׁשִׁים
רַבּוֹא נְצֻוֹת פְּרַטּוֹת כִּמְבוֹאָר
בְּתִנְיָא¹⁰,

וְדָרְרָה פֶּלֶל נְכָלְלוֹ בְּשָׁבָעִים נְפָשָׁת
שִׁירְדוּ אֲבוֹתֵינוּ לְמַצְרִים, וְכֶלֶל מִן
הַכָּל נִקְרָאוּ בְּשָׁמָן "שָׁבָעָה נְרוֹת".

1- The Menorah was “one solid piece”, since the Jewish People are all collectively one single entity,

2- The Menorah branched out into seven lamps,

Since, even though the Jewish People are divided up specifically into 600,000 general souls, and each of those 600,000 is further subdivided into 600,000 specific souls⁹ as mentioned in Tanya (chap. 37),

nonetheless in more general terms the Jewish People are all included in the 70 souls of our ancestors who originally went down to Egypt, and these 70 souls can be further categorized in seven general categories

⁹ Coming out 360 billion specific souls of Jewish People. This can mean either literal souls or “sparks” of each soul, for example, every time a soul needs to reincarnate it is considered a separate “spark” of the same general soul.

¹⁰ [בְּמִנְיָא פָּרָק לו. בָּבּוֹר 167: בְּלַקְשֵׁי אַמְרִירִים].

referred to as “the seven lamps of the Menorah”.

Now that we established that the Jewish people are compared to the seven branches of the Menorah, we can go back to that analogy and learn out a lesson from the fact that Aharon was the one to light up these seven branches of the Menorah:

דְּהַנֶּה אַהֲרֹן שׁוֹבֵנָא דְמִטְרוֹנִיתָא¹¹
 הָוּ אַהֲרֹן בְּהַן לְאַל עַלְיוֹן,¹² מְשֻׁבָּעָה
 רְוָעִים¹³ הַמְּפָרְנִים וּמְשֻׁפְיעִים
 אֱלֹהָתוֹ יַתְבְּרֵךְ בְּכָנָסַת יִשְׂרָאֵל,

Now, Aharon who is referred to as “the escort of the queen”, it is this Aharon who is a Cohen that serves Hashem who is Exalted, and is one of the seven “Shepherds” of the Jewish

¹¹ (ראה זהר חלך א רסו, ב. חלך ב מטו, ג. חלך ג רעיא מהימנא ב, א. קען, ב. קפ, ב. ערה, ב. ראה לךן פון, א. לקוטי תורה בהעלותך בט, ג. ענין שושבינה דמטרוניתא - ראה אור התורה מצה עמוד א' תקסג. לקוטי שיחות חלך כב עמוד 61 ואילך. ספר הערכים חב"ד בפרק ב' עמוד צ'ו ואילך).

¹² (מ"ט י"ג עליון: לך לך י"ד, י"ח).

¹³ (באגרות קוזש בבוד קדושת ארמור בפרק י"ח אגרת ז'כ'ן:
 לשאלתו המקור למה שכתוב פאן בתורה אור (לב, ב) ובלקוטי תורה בהעלותך (בט, ג) דאהרן
 הוא מ' רועים, דבוסכה (נב, ב) לא נזבר.
 בהנזכר לעיל הוא בעוד מוקומו בתורה אור - במצוין בפתחן.

והמקור על זה יש לומר בשני:

א) בזוהר חדש (בסיוף, תיקונים קד, א): קם רעיא מהימנא על רגליי ואמר, רעיאן קדושיםין, אברחים
 יצחק ויעקב ואדם קדמאה ואהרן ועוד ושלמה. עיל פי זה מתרוץ גס כ"נ (1) בתורה אור (פפ, א) -
 דאברחים הוא קרוועה קראשון ובוסכה - אדם קרוועה אור (2) בתורה אור (לג, ג) משמעו דגס יצחק
 בכל קרוועים.

ב) בזוהר חלך ב (כו, ב): "זהו (לשון יחיד) אהרן ומשה - לא כללא דא ברא". להעיר מתנית ט, א.
 ויש לומר דלכן בהנ"ל לא נמנה רק אחד מהם - קעיקרי באוטו ענין וקל להבין.

והנה עוד יש לחקשות בזוהר, והוא קשיך. בתורה אור ולקוטי תורה מפרש ענין הו' רועים
 שימושיים לאלוותו לבנחת ישראל כר' - איזו מובן כלל מה ענין שת ומתוושלח זהה?

והנה הצעמוץ ערך על הפסוק במילבה (ה, ד) מדריך דשני פירושים ב Mattis "ותקימוננו": א) על אשורה.
 ב) על בני ישראל (כפירוש הטרגומון) - ונדריך ממיילא ינוועח אשורה.

ועל פי זה נראה לי לישב כל הנ"ל - דבוסכה הוא לא פי פירושה הא'. ובזוהר חדש על פי פירושה הא'.
 ולולא דמסתפקנא היעתי אומר לבזוק בדפוסים הראשונים של הזוהר חדש אויל ציריך להיות במקומם
 אדם קראשון - יוסף. ועל דרך הירושין דחג הסופות.

אבל עומד לנידג ייאור זה מה שבתורה אור (lag, ד) ובספר המצוות להעמץ ערך מצות חנוכה
 מעתיק מסוכה הנ"ל ומפרש ענין הרועים כנ"ל. אבל עיינן שם שטמא מיה' רועים רק אברחים יעקב
 משה. וערין ציריך עיון. אין פאן מקוםו).

People that nourish us spiritually and give over Hashem's revelation into the Jewish People.

The term “escort of the queen” means that just like when a king and queen get married each has an escort that brings them to the marriage canopy (Chuppa), so too the Jewish People and Hashem have, as it were, “escorts” to enable them to come to together meaningfully. Moshe is called “the escort of the King” since he brings Hashem's revelation down to us through the Torah, and Aharon is called “the escort of the queen”, since we -the Jewish People- are like Hashem's “queen”, and Aharon enables us to go up spiritually towards Hashem through the service of prayer.

שָׁיאַרְוּ בָּאֹרֶת הַאֲהַבָּה לְהַחְלָה
אַלְיוֹ יִתְבְּרֹךְ בְּכָלּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כְּשַׁלְּחָבֶת
הַעֲלָה מֵאַלְיהָ,¹⁴

He nourishes us spiritually by causing the love of Hashem to shine in us with a fiery yearning to connect to Hashem so strong that we feel as though we could expire from the intensity of that love, this love goes up in our hearts like a flame that rises by itself after it is ignited,

וּלְקִיּוּם מִצְוֹת "וְאַהֲבָת" שָׁמָקְבָּלִים
עַלְيָהֶם בְּקָרְיאַת-שְׁמָעַ,

thereby fulfilling the mitzvah of loving Hashem that we accept when we say Shema every day.

שִׁיהִיה כָּךְ בָּאָמֹת לְאַמְתּוֹתֶךָ בְּלֵב
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיָּשָׁרָאֵל;

He enables that this love that we strive for in Krias Shema should be experienced in absolute truth, and fixed in the heart of each and every Jew.

שַׁהְאָדָם מֵעַד עַצְמוֹ, מַאֲחָר שַׁהְוָא
מְגֻנָּשׁ וּמְלֻבָּשׁ בְּעַנְיָנִים גְּשָׁמִים, לֹא
הִיָּה יִכְלֶל לְוָלִי הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ-הָוּא
עוֹזָרוֹ,¹⁵ וְהַעֲרָרָה הוּא אַהֲבָה הַבָּאָה

A person of his own accord -who is physical and involved in material matters- is not able to accomplish this if Hashem

¹⁴ (שְׁלַחְתָּ חַנְלָה מֵאַלְיהָ לְשׁוֹן הַגְּמָרָא שְׁבַת כָּא, א. רָאָה תְּנִיאָה פְּרָקָ מג)

¹⁵ "יִצְרֹר שֶׁל אֶקְרָם מַתְגַּבֵּר עַלְיוֹ בְּכָל יוֹם .. וְאֶלְמָלָא הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ-הָוּא עֹזָרוֹ אֵין יִכְלֶל לוֹ". שְׁבַת ל,

מלמעלה להמשיכו אליו.

doesn't help him, and this help is a love from Hashem from Above that draws the person towards Him, and this power comes to us through Aharon.

(ב) Part 2

וזהו בחרינות "ב hasilות" ו"ב הטיבו":

בי הנה אמרו ר' ל' ¹⁶: "אף על פי
שהאש יורדת מן השמים, מצוה
להביא מן הארץ".

This is the meaning of the two phrases 1- "he will bring up the fire of the lamps" of the Menorah, and 2- "he will make better and light up" the Menorah":

Our Sages have said (Yoma 21b): "Even though there is a fire that descends from Heaven (onto the mizbei'ach (Altar) to consume the offering), it is still a mitzvah for a fire to be made (on the Mizbei'ach) from 'הָרִיּוֹת' - man-made effort".

פירוש:

The deeper meaning of this is as follows:

The fire on the mizbei'ach that consumes the offerings is a metaphor for the love of Hashem in our heart that consumes the animal soul's passions. Just like on the mizbei'ach there were two types of fire, a fire that came from Above, and a fire made by man, so too there are two types of fierly love of Hashem, one that is a gift from Above, and on that comes from man-made effort.

(ב)

¹⁶ (עירובין סג, א. יומא כא, ב. נג, א. ראה רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ב הלכה א. וראה לקוטי תורה שמינו עצרת עט, ב: "בענין מצוה להביא מן הארץ, ברבור המתויל עניין חנוכה בפרקת מקץ, דלשם נתבאר בענין אחר קצט, דהינו שזו הדאהבה שהאדם לוקח מחותמת הארץ מבהינה מלכותו יתברך". וראה אור התוڑה ויקרא עמוד ז).

"הַדְּרוּת"¹⁷ הוּא הַאֲהָבָה שָׁאָרָם לְזַקֵּן מְחֻמָּת הַעוֹלָמּוֹת מִבְּחִינַת מֶלֶכְתָו יִתְבּרֶר, שֶׁהָוָה מֶלֶךְ גָּדוֹל וְנוֹרָא עַל כָּל הַעוֹלָמּוֹת עַלְיוֹנִים וְתַחַתּוֹנִים,

וְכָל "צְבָא הַשָּׁמַיִם לְكָ מִשְׁתְּחִוִּים" (נְחַמִּיה ט, ו), ו"אֱלֹף אֶלְפִּין" [...] וּרְבָבוֹ רְבָבָן אֶרְמֹזְהִי כִּי" (דָנִיאֵל ז, י), כִּמְבוֹאָר בְּגַםְרָא¹⁸ וּבְזֹהָר בְּבַיּוֹר עַנְיָן רְבִי הַעוֹלָמּוֹת וְגַדְיוֹתָן.

וְעַל דָּרָךְ זה תָּקִנוּ חֹנוֹן¹⁹ לְוֹמֶר "בָּרוּךְ שֵׁם כָּבֹוד מֶלֶכְתָו לְעוֹלָם וְעַד לִפְנֵי אַהֲבָתָה".

Since, by contemplating on Hashem's 'glorious kingdom' in the creation and supervision over millions of worlds and infinite creatures etc. a Jew will then be able to truly experience "וְאַהֲבָתָה" "and you should love" Hashem.

בַּיְנָה אָנוּ אָוֹמְרִים²⁰: "יְחִיד, חֵי הַעוֹלָמִים מִלְּהָרָה. מִשׁׁוּבָח וּמִפּוֹאָר עֲדֵי

הַדְּרוּת' man-made effort' represents the love of Hashem that a person awakens in himself coming from a recognition of Hashem's Kingship as it is found in the worlds, that Hashem is a great and awesome King over all worlds Above and below,

and "the hosts of heaven bow to You" (Ezra 9:6), and "there are thousands and millions, and hundreds of millions of angels that stand before Hashem..." (Daniel 7:10), as it is explained in the Gemara and Zohar how many different types of worlds there are, which bring out Hashem's greatness.

In a similar idea, we find that that the Sages instituted to say "Blessed be the name of His Glorious Kingdom" after the first verse of Shema and before the next verse of "וְאַהֲבָתָה-and you should love" Hashem,

To explain: We say in the daily prayer of Baruch Sheamar: "He

¹⁷ (קְדוּמָה בָּבּוֹר 167 לִיְתָא).

¹⁸ (חַגִּיגָה יב, א).

¹⁹ (פְּסָחִים נו, א. שְׁלַחֵן עָרוֹךְ אֲוֹרֵחַ חַיִים סִימָן סָא. שְׁלַחֵן עָרוֹךְ אֶרְמֹזְהִי הַזָּקָן שֶׁם סְעִיף יג).

²⁰ (ברְכַת "בָּרוּךְ שָׁאָמֵר". רָאָה לְקַמְּן מ, ג).

עד שמו הגדול כי".

(Hashem) is the “יחיד” “Only One”, He is the Life of all worlds, He is the King; praised and glorified forever and ever is **His Great Name**, blessed are You Hashem, the King who is extolled with praises.”

פירוש: “יחיד” הוא למעלה מבחןת “אחד”.

The meaning of saying that Hashem is the יחיד “Only One” is higher than saying that Hashem is just plain “אחד-One”.

כ”י “אחד” הינו במאמר רז”ל²¹:
”שהוא אחד בשמים ובארץ ונבר רוחות הולם.”.

Because the meaning of “אחד-One” is like our Sages say (Brachos 13b): “This means that He is One in the heavens and earth and the four directions.”

The word “אחד-One” is made up of three letters: א, ח, ד which represent that:

Hashem is the א=One=Master

in the ח=8, referring to the the 7 heavens and the 1 earth (which together add up to 8)

and over ד=4 directions of north south east west.

Thus, the word “אחד-One” represents how Hashem is the One Master over the heavens and earth.

כ”י כל הולמות עליונים אינם
תופסים מקום להיות יש ובר נפרד
בפני עצמו, ו”כולה קמיה כלא -
ובאין נגדו - חשייבי²² ממש, ו”אין
עוד מלבדו” (אתה נד, לה);

For even all of the spiritual worlds Above (Heavens) have no significance to have any independent importance at all compared to Hashem, and “Before Him (Hashem) everything is like nothing, and compared to Hashem it is considered like literally non-

²¹ (ברכות יג, ב).

²² (זוהר חלק א, ב - על פי דניאל ד, לב).

existent” (See Daniel 4:32 and Zohar I 11b), and “there is nothing besides for Him,” (Devarim 4:35).

לְכָן נִקְרָא “אֶחָד”, וְהִיינוּ בְשָׁמֶרֶיךְ
אָתוֹ גֶּגֶד הַעוֹלָמּוֹת.

Therefore, Hashem is referred to as “אֶחָד-One” when he is ‘compared’ to the worlds.

Compared to the worlds that Hashem creates we say that He is the One most important and true existence behind all of creation, and the One guiding force and Master of all of creation. Thus, the term “אֶחָד-One” in reference to Hashem is referring to a level where Hashem brings Himself to create and guide worlds; in comparison with the worlds that He creates He is the “אֶחָד-One” and only important being.

אָבֶל “יְחִיד” פִּירּוֹשׁ - הַוָּא יְחִיד
וּמִיְחִיד בְּפָנֵי עַצְמוֹ, וְהַוָּא לְבָדוֹ
הַוָּא, וְאַינוּ בְגִדְרֵר הַעוֹלָמּוֹת כָּלָל.

But the term “יְחִיד-the Only One” means that He is alone to Himself, and “He alone is in His own category”, and is not in the same category as the worlds at all.

The way the Hashem is to Himself, before He ‘lowers’ Himself to create worlds, He is not in a category that has anything to do with worlds at all, and thus cannot be compared to them in any way to say that “compared to Him they are like nothing”, since at this level there is no possibility to make any comparison in the first place.

וְ“חַי הַעוֹלָמִים מֶלֶךְ” פִּירּוֹשׁ: שָׁכַל
חַיָּות הַעוֹלָמּוֹת שְׁמַחְיָה אֶת כָּלָם
וּמְהֻווָה אֶת כָּלָם, עַלְיוֹנִים
וּתְחִתּוֹנִים, אַינוּ אֶלָּא בְשִׁבְיל שְׁהָוָא
מֶלֶךְ,

Thus, the meaning of “He is the Life of all the worlds, He is the King” is as follows: All of the life of the worlds with which Hashem gives life and creates everything Above and below, only comes from the level of how Hashem is the “King”;

וְכָלָם מִקְבְּלִים חַיָּות מִבְּחִינָת
מֶלֶכְתּו יִתְבָּרֵךְ בַּעֲבוּר הַיּוֹתוֹ מֶלֶךְ
עֲלֵיכֶם.

they all receive their life from the level of Hashem’s Kingship, as a result of Him being their

“King” that is how they came into existence and live.

ובן מה ש”מושבך ומפאר”, דהיינו
השבה מחלוקת שימושים גודלותו,
הוא עדי עד”, כי “לגדלותו אין חקר
(תהילים קמה, ג), ולמעלה יש שבח אחר
שבח ועילוי אחר עליוי עד אין קץ
וain תכליות.

Similarly, the fact that “His Name is praised and glorified”, meaning the praise that comes from the creating beings recognizing Hashem’s greatness, is “forever and ever”, since “there is no limit to His greatness” (Tehilim 145:3), and Above in the spiritual worlds there are infinite levels of praise, one level higher than the next, without end or limitation.

והבל הוא בעבור ”שמו הגדול”: כי
להיות נקרא שמו ומלכותו עליהם
בלבד הוא,

And all of these levels of praise are only for “His Great Name”, meaning they are only from the level of Hashem’s Name and Kingship which extends over them;

ואינו יכול לנגן לבחינה עצמותו
ומהוותו כלל, כי “לית מתחשבה
תפיסא ביה כלל”²³, שהוא ייחיד
ומיווחד “ונשגב שמו בלבד” (תהילים
קמה, יג) ברכתי ב (תהילים קמה, יג):
”מלכותו מלכות כל עולם”.

however, these praises are not able to be applied to Hashem’s Essence and Being at all, since “no thought can grasp Him at all” (Tikunei Zohar 17a), since He is alone to Himself, and “only His Name is able to be exalted by created beings” (Tehilim 148:13), as it is written: “Only Your Kingship is what creates the Kingdom of all worlds” (Tehilim 145:13).

וזהו ”במקום שאתה מזעך גודלותו
שם אתה מזעך ענותנו”²⁴,

This is the meaning of the statement of our Sages (Megilla 31a): “In the place that you think

²³ (תקוני זהר בתקרבה פתח אליהו ז, א).

²⁴ (מגילה לא, א).

you are finding Hashem's greatness you are really just finding His humility,"

בדכתיב (תהלים קיג, ו): "הַמְשִׁפֵּילִי לְרֹאֹת בָּשָׁמִים וּבָאָרֶץ", שָׁאַצְלָו יַתְּבִּרְךָ נָחַשְׁבָ אֶתְּהַשְּׁפֵלָה וְלַעֲנֹנוּהָ לְהַחֲיוֹת רֹוחַ שְׁפָלִים" (ישעיה נז, טו).

ובן מה שכתבו "סומך נופלים, ורופא חולמים"²⁵ ו"זוקף פפופים" (תהלים קמו, ח),

וְכָל הַמְמִלְכָה נִקְרָא בְּשָׁם אָרֶץ²⁶, לְהַיּוֹת בָּאָרֶץ הַלּוּ הַשְּׁפֵלָה²⁷ שִׁירָה מִמְּקוּם כְּבוֹדָה לְהַיּוֹת "מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא".²⁸.

as it is written: "He lowers Himself to look upon the heaven and earth" (Tehilim 113:6), that from Hashem's perspective He considers this as 'lowering Himself' and 'humility' to "give life to souls of the lowly" (Yeshaya 57:15).

So too, what is written that Hashem "supports the falling, and heals the sick, and straightens the bent over" (See Shemonah Esrai prayer and Tehilim 146:8) come from Hashem's 'humility'.

Also, the whole attribute of Kingship/Malchus is called "the Land", since it descends so far down to the lowest level, to be like the lowly earth that everyone steps on, since Hashem's attribute of Kingship/Malchus descended from its place of honor (in Atzilus) in order for the "King,

²⁵ (תפלת העמידה) Teh.

²⁶ (פירוש: ולך נקרא ממדת מלכות בשם ארץ, כמו שאמר בזוהר ויחי "וְהָאָרֶץ לְעֹלָם עַזְמָתָה - רַא שְׁכִינַתָּה", כי שכינה היא ממדת מלכות שירדה לחיות "חַי הַעֲלָמִים", ב"ל "חַי הַעֲולָמִים" הוא מבהינת מלך כו, וירקינה זו היא השפלה גדולה לנבי מהותו ועצמותו יתברר, ולגביה בחינת מלכות כמו שהיתה במלוכה במהותו ועצמותו כביטול קאור בהמאו, لكن נמשל לבחינת הארץ, שהיא תכלית הארץ השפלה. וכן הוא בפירוש ריש שער כ"ג "דארץ היא הבחינה האחרונה שבעמורת מלכותו יתברר, דהיינו מה שגמשה לחיות "חַי הַעֲולָמִים". - אור התורה חנוכה תחתמא, ב).

²⁷ (ראה לקוטי תורה במדבר ה, ב. אור התורה פרשנות לך לך תשכה, א).

²⁸ (פינות אדרון עולם).

his name will be called on the subjects".

Malchus/Kingship descends so low as to create and enliven even physical beings that are made from the earth, that is why it is called "the Earth".

ולבן זהה יבין כל יציר בשומו אל
ליבו, וירחיב דעתו בגודלותו ית婢ך
ונפלאות מעשיו ברבפי הועלומות עד
אין חקר,

הנה ישכיל שזו ענוותנו ית婢ך,
ו אין עיר אליו, שאינו בוגדר עלמין
בכל, והוא "השווה ומשווה קטן
ונגדול"²⁹

מן מלא תחלחת ותחלב נפש ולב,
לאור באור האהבה "בכל נפשך"
מןmesh, לצאת מגדר הועלומות,

במו שכתוב (תהלים עג, כה-כ): "מי לי
בשמים, ועמך לא חפצתי באין,
כליה שארי ולבבי".

Therefore, when any created being will take to heart and think deeply into the greatness of Hashem, and His wonderous acts in the creation of countless worlds,

he will realize that this is actually Hashem's humility, since nothing created is comparable to Him at all, and He is not in the same category of existence as all the worlds, and He "is equally exalted above everything, and thereby makes from greatest to smallest seem the same",

then automatically he will become excited and enflamed with his soul and heart to experience the love of Hashem "בכל נפשך-with all of your soul" literally, to want to leave the limitations of worlds to experience only Hashem,

as it is written (Tehillim 73:25-6):
"Who do I have with me in the heavens (besides for Hashem), and besides for You (Hashem) I don't want anything on earth, my flesh and heart yearn (for Hashem)!".

²⁹ (פיוט לילים נוראים "וכל מאמינים").

וְהוּא וְאַהֲבָתְךָ אֶת ה' אֱלֹהִיךָ" (אתה חנן ג', כ): כי אהבה - משרש אהבה³⁰, שהוא מלשון חפץ ורצון³¹, דהיינו רעות אידלבא שיחיה "ה' אֱלֹהִיךָ", ולדבקה בו ממש.

ועל ידי אתרוותא-דלהתפה זו יחול עליו אור אהבה מלמעלה, להגדיל מדורתה אש אהבה בלבו יותר מכך בבחאנושי וטרש נשמתו שהיא בגדר גבוי וונברא -

This is the meaning of (Devarim 6:5): "את ה' אֱלֹהִיךָ-וְאַהֲבָתְךָ" "And you should love Hashem your G-d": the word 'אהבה'-love' (which is the root of the word 'אהבה'-and you should love') comes from the word 'אהבה' which means desire and will; meaning that the person has a strong inner desire that "ה' אֱלֹהִיךָ-Hashem should be his G-d" by actually connecting to Him.

And through this 'arousal from below' of the person, this causes that the 'light of this love' should shine into him from Above, which causes to make even greater the intense flaming love of Hashem in his heart, more than he would be able to arouse with his own human capacity and more than the ability he receives from the source of his soul, since his soul is also in the category of limited finite creations,

לקרבה אל ה' ממש, וביטול אליו במציאות ממש על ידי בחינת אהרן בהנא רבא;

this causes him to literally come close to Hashem, and to surrender his whole ego literally to Hashem; this shine of the 'light of love of Hashem' from Above comes into him through the level

³⁰ (ראה ספר שרש יישע הובא בספר החקירה להצמיח ערך מערכתי אהב (עד, א). לקוטי תורה נשא כו, ב. בהעלותך בת, א. בליך עא, ב. מסע פח, ד. ואתחנן ג, ט, ב. ראה כג, ג. שיר השירים יז, א, לג, ד. פאמריא אדמור ר' הילן קקס"ד עמוד קצט).

³¹ ("זה בוננה שיזה רצון הארץ וחפץ ובקשתו בכל לב ונפש להיות גליי אלקותו ויחוזו יתברך בעולם ונesh". - לקוטי תורה נשא כו, ב).

of ‘Aharon the Kohen Gadol’, who represents the unlimited kindness of Hashem higher than Atzilus.

כִּי "וְאַהֲבָתְךָ בָּגָמְטְרִיא בְ' פָעָמִים
אוֹר³².

This idea -that there are two levels of love of Hashem- is expressed in the fact that the word ““וְאַהֲבָתְךָ-and you should love (Hashem)” has the same numerical value (gemtria) as two times the word “אוֹר-Light”.³²

This is because the “light of the love of Hashem” exists on two levels, the “light of love of Hashem” created and revealed through the person’s own effort, and the “light of love of Hashem” that comes from a revelation from Above.

וְנִקְרָאת בְּחִינָה זו "בְּהַטִּיבוֹ" -
שֶׁמְטוֹב וְחִסְדָּעַלְיוֹן מְשֻׁפֵּעַ עַל רֹוח
שְׁפָלִים, לְהַטִּיב וְלְהַגְּדִיל אֶת הַאַהֲבָה
שְׁלִמְתָּה.

This higher level of love is referred to as “he will improve and light up’ the Menorah”: From the goodness and kindness of Above, Hashem bestows this love on the ‘humble spirited’, to improve and make greater the love that was aroused by the person from below.

The word “בְּהַטִּיבוֹ” literally means: ‘when he makes better/improves’; on a simple level this means that in the morning Aharon had to make the menorah better by cleaning it out from the ashes of the burned oil of the previous night before re-lighting it in the morning, thus he had to ‘make the menorah better (and cleaner) and then light it’. On a mystical level the Alter Rebbe is explaining the phrase to mean that ‘Aharon’ -Hashem’s limitless kindness- makes better our ‘menorah’ of love for Hashem by adding an infinitely deeper dimension to it through a revelation from Above.

³² The word “אוֹר” is 1=ו 6=ר 2=ב 5=ה 1=א 6=ו total: 414, the word “וְאַהֲבָתְךָ” is 200=ר total: 207, thus two times “אוֹר=207 is =וְאַהֲבָתְךָ=414.

³³ (שער הכוונות בזונת קרייאת שמע. פרי עץ חיים שער הקרייאת שמע פרק כג וכ"ה).

אֵن הַנְּהָה בָּאָמָת גַּם אַחֲתָרוֹתָא
דַּלְתְּתָא כְּנָ"ל אֲשֶׁר יְחִפּוֹז הָאָדָם
לְדָבָקָה בּוֹ מִפְּשָׁר, גַּם זֹאת מִקְתָּה
אֶלְחִים הִיא,³⁴ לֹא לְפִי כַּח נִפְשָׁה הָאָדָם
וּמְזִגּוֹ וְתִכְבּוֹנָתוֹ.

Now, the truth is that even the ‘arousal from below’ -described above- that a person awakens himself to desire to connect to Hashem Himself, this is ability is also a gift of Hashem, and is not according to the natural ability of the person according to his inborn characteristics.

וּנְקָרָאת בְּחִינַת “וּבְהַעֲלוֹת אַהֲרֹן”,
שֶׁאַהֲרֹן הָעֶלְיוֹן הָוֹא הַנוֹתֵן כַּח
בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל לְעֹזֶר אֶת הָאָהָבָה
. ז.

This level of love of Hashem is referred to as “Aharon will ‘bring up the fire of the lamps’ of the Menorah: Meaning that the level of ‘Aharon’ as it exists above (as Hashem’s Kindness beyond Atzilus), this gives the power to the Jewish People to be able to arouse this love for Hashem (through their effort during prayer).

The word “וּבְהַעֲלוֹת” literally means: ‘when he will make something go up’ and on a simple level is referring to the flame kindled on the menorah that once lit -even the end of the wick- it will continue to burn and go up by itself, thus Aharon causes the flames to go up by themselves. On a mystical level this means that through ‘Aharon’ -Hashem’s limitless kindness- we receive the power to awaken a love for Hashem through our own efforts in prayer, like the flames that continue to go up by themselves.

וּזְהֹה “בֵּין הַעֲרָבִים”, שַׁהֲוָא מִקְתָּה עַרְבָּ
וְלִילָה וְחוֹשֵׁךְ מִצְדָּר עַצְמָוֹן, שָׁאַיְן בּוֹ
אוֹר.

This is the meaning of saying that “Aharon will ‘bring up the fire of the lamps’ of the Menorah specifically “in the evening”: when it is spiritually evening, and night, and dark by itself, that there is no Divine Light.

Meaning, when a person is spiritually dark and doesn't experience the "light of love" of Hashem, then Hashem gives that person the power to arouse a love for Him, just like Aharon lit the menorah for its flames to go up by themselves.

אבל מדרת בוקר, שהוא מדרת אברךם איש החסד, כמו שכתוב (ירא יט, כז):
"וישכם אברךם בבקר" – הוא בחינת "בהטיבו".³⁵

However, when it is spiritually 'morning', which corresponds to the aspect of 'Avraham' who represented kindness, as it is written (Bereishis 19:27): "And Avraham got up early in the morning", showing how Avraham-Kindness is connected to 'morning'-revelation of Divine Light, then comes the aspect of "he will 'הטיבו' – improve and light up' the Menorah".

This means that when someone has already reached a level of spiritual 'morning' and revelation of Hashem and experiences a love of Hashem through his own effort, then Hashem sends a different revelation from Above to 'improve' and magnify his existing love. (The revelation that empowers the person to awaken love of Hashem with his own effort is not a 'revelation' in a revealed way, it is just giving the potential ability to arouse the love.)

והנה, מי זה האדם שיגיע עד החלום,
שיגיע אליו בחינת אהרון העליזון?

Now, someone can ask himself: Which person is able to reach such a level, that the level of "Aharon" as it exists Above (power to love Hashem) should reach him?

אך הוא על ידי תורה ומצוות. "כפי נר מצוה", שהמצוות נמשכין ממקום גבורה מאד נעה, ולפיכך אין בהן חשגה כלל.

The answer is that it is possible for every Jew through the Torah and Mitzvos he performs. This is because "the Mitzvah is like an oil lamp", meaning that the mitzvos come from a very lofty

³⁵ [בדפוס זוטאמיר נוסף:] (ועיין מה שכתבEAR למן לו, א) בדבאו המתחל "רני ושם כי", בענין רננא ברקشا ושם כי בצפרא ("").

level -Hashem's Essential Will-and therefore it is not possible to understand them at all.

במַשְׁלֵחַ הַשְׁמָן הַפְּנַיִל, שָׁאַיִן גְּכַנְסִים
בְּפִנְיִמְיוֹת נִפְשָׁם, רַק בְּבִחְנִית מְקִיף
עֲלֵיכֶם מַלְמָעָלה.

The analogy for this is the oil of the lamp, as explained above how the oil itself doesn't directly produce light but it is the ultimate source of all of the light of the fire, therefore the connection to Hashem accomplished through the mitzvos doesn't inside the person's soul internally (consciously), rather it 'encompasses' the person from 'above' (in a hidden manner).

כִּמו שָׁבְתּוּב (שׁוֹפְטִים יז, ט): "שָׁוֹם
חַשִּׁים עַלְיךָ מֶלֶךְ" - כִּמו מֶלֶךְ
הַמּוֹשֵׁל עַל עַמּוֹ, וְהוּא גָּבוֹהַ עַלְיכֶם,
וְהֵם עֲשֵׂין רְצֹנוֹ בְּלִי טָעַם וְדַעַת -
"בַּיּוֹתְרָה מְצֻוֹת הַמֶּלֶךְ הִיא"³⁶, "וְלֹבֶן מֶלֶכִים
אֵין חִקָּר"³⁷ הַהֲשָׁגָה שְׁבָעָבוֹרִים
נִצְטוּ.

Like it is written (Devarim 17:15): "You should place over yourself a King," meaning that just like the physical king rules over the peoples and is exalted above them, and they fulfill his will even if they don't understand the reason, simply because "it is the command of the king", and "the heart of kings cannot be fathomed", meaning the reasoning behind why thy command certain things is beyond our understanding.

So too, Hashem is our King who give us Mitzvos that must be performed regardless of our understanding. In fact, Hashem's mitzvos are completely beyond understanding entirely.

³⁶ (מֶלֶכִים ב' ייח, לו, אֲסֵתֶר ג, ג. נְחַמִּיה יא, כב. רָאָה זָהָר חָלֵק גַּצּוֹ לָג, בְּבָרְעֵיא מְהִימָּנָא. קְדוּשִׁים
פְּב. ב. שְׁלַח קָעָה, ב. תְּקוּנִי זָהָר בְּהַקְרָמָה י, ב.)

³⁷ (מְשִׁילִי בָּה, ג.)

רַק מִכֶּל מָקוֹם הוּא עַל דַּרְךְ מִשְׁלָחָן
 בָּאָדָם שְׁתַׁופֵּס אֶת הַמֶּלֶךְ בְּאֶחָד
 מְאַבְּרִיו וּמְמַשְׁיכָו אֲלִיו, הַנָּה גַּם
 חִיוֹתָו שְׁבָקְרָבוּ נִמְשָׁר אַחֲרִיו, כִּי
 בְּתִיב (שיר השירים ב, ו): "וַיַּמְּנִינוּ
 תְּחִזְקֵנִי".

However, even though the mitzvos are beyond understanding, nonetheless they accomplish a connection with Hashem, this is by way of analogy like a person who holds the king by one of his limbs (his hand, for example) and bring him close to himself, by doing so he also draws to himself the life which is inside the king, so too it is written regarding Hashem's mitzvos (Shir Hashirim 2:6): "His 'right hand' hugs me":

בַּי הַנָּה רַמְ"ח מִצּוֹת עֲשָׂה הַמ "רַמְ"ח
 אָבְרִין דְמַלְכָא³⁸ וְעַל יְדֵי הַמְשַׁכֵּת
 הַמִּצּוֹת, מְפִילָא נִמְשָׁר אַחֲרִיו בְּחִנָּת
 יְהוָדוֹ יִתְבֹּרֶךְ בְּעַצְמוֹ וּבְכָבוֹד,
 בְּבִחְנִית יְהוָדוֹ בְּגַן".

Since the 248 Active Mitzvos are called (in the Tikunei Zohar chapter 30): "The 248 'limbs' of the King", meaning that through the person fulfilling the mitzvos he automatically also draws down the Oneness of Hashem Himself, as this True Oneness is described above in the maamar

Just like someone who hugs his friend (or King) also hugs and connects to the person's very soul not just his body, even though this connection isn't based on any understanding, so too when we perform a mitzvah, we connect not just to the mitzvah but to Hashem Himself, in a manner beyond any understanding. This essential connection that is beyond understanding that is accomplished through mitzvos is what gives us the ability to receive the "light of love" in prayer, first through our own efforts, which is then intensified through additional revelation from Above. This process of awakening a love for Hashem is like lighting up the menorah to shine and give off light. However, before the menorah can be lit there first must be oil, which is the mitzvos.

³⁸ (ראה תקוני זהר תקון ל).

לזכות חיזוק ההתקשרות

לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

שרצונו הק' שכל אחד ואחת ילמדו תורה או
ולקוטי תורה שעי"ז מזרזים הגאולה האמיתית
והשלימה

לזכות כל ילדי החסידים שיתנו חסידישע נחת
לכ"ק אדמו"ר ולהוריהם שיחיו

ולזכות יוסף יצחק בן בילא איטה ולאה בת חנה
דבורה רײיזל וכל יוצאי חלציהם שיחיו, שיזכו
לلمוד חסידות וליליך בדרכי החסידות, ויפוצו
מעיינות אור החסידות

Sponsored by:

Rabbi Roberto and Margie Szerer,

in loving memory of

Gladys Szerer-Sarah Bat Shalom Z" L

Victor Sasson-Victor Chayim Ben Saul Z" L

Enrique Szerer-Hersh Ben Meyer HaCohen Z" L

Andrea Szerer-Leah Bat Chayim HaCohen Z" L

**לזכות יעקב ראף בן ברוך ישראל הכהן ואיטה
חיה כ"ץ**

בקשר ליום הולדת שלו שלו ביום כב' כסלו

שה' יצליחו להיות חסיד, יראו שמיים, ולמדן!

Every maamar from the entire Torah Or/Likutei Torah with nekudos and punctuation is available on:

www.ChassidutBehirah.com

Did you enjoy this maamar? Please consider partnering in this project making Likutei Torah/Torah Or available to many!

To partner by giving monthly (or one time) go to

www.DonorBox.org/LearnChassidus

To view previous maamarim translations, go to

www.LearnChassidus.com

To place a hakdasha in an upcoming maamar, contact me lessonsinlikutaytorah@gmail.com